

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

Glasilo za kmetijstvo in deželno kulturo.

Izdaja

e. kr. kmetijska družba štajerska.

Nemški uredjuje generalni tajnik
ces. svetovalec **Friderik Müller.**

Na slovensko prelaga
nadučitelj **Jožef Mešiček** v Sevnici.

Vsebina: Delovanje štajerskega deželnega zbora in deželnega odbora z ozirom na kmetijstvo. — Razne reči: Ribarstvo kot postranski posel kmetijstva. O zatiranju krompirjeve bolezni. Nevarnost krvave uši. Zelo praktična iznajdba. — Uradne vesti. — Tržna poročila.

Delovanje štajerskega deželnega zbora in deželnega odbora z ozirom na kmetijstvo.

Sestavil deželni poslanec baron Störck.

Stvari, zadevajoče povzdigo kmetijstva v raznih ozirih in razmere kmetskega prebivalstva, zavzemale so važno mesto med razpravami deželnega zbora štajerskega. To izhajaja odtod, da se prvič deželnemu odboru odkazane kmetijske stvari od leta do leta množijo, drugič da je zakonodajstvo o zemljedelstvu po deželnem redu izročeno deželnemu zboru.

Četudi ni mogoče, v tem listu natančno opisati razprave deželnega zbora, tudi toliko ne, kolikor se kmetijskih reči tičejo, vendar bode morda umestno, čitateljem iz kmetskega stanu podati tukaj vsaj kratko razložbo, nekak sistematičen pregled delovanja deželnega zbora

v omenjeni stroki. To se naj natančno stopno zgodi.

I. Govedarstvo.

Po poročilu deželnega odbora se je l. 1898. pri licencevanju bikov razdelilo 2800 gld. kot državna darila in 3840 gld. kot deželna darila in pri 17 živinogledih 4900 gld. kot državna darila, 3600 gld. kot deželna darila. V tistem letu se je 81 plemenskih bikov potom dražbe oddalo živinorejcem, in od stroškov pokrilo se je 5300 gld. iz državnih sredstev, ostanek iz deželnih sredstev. Za l. 1899. dovolil je deželni zbor za deželna darila pri licencevanju 3840 gld. pri govedogledih 3600 gld., in za nakup bikov

2000 gld., k čemer pa pridejo seveda zopet državne subvencije.

V zadevi živinske soli se je deželni odbor naročilo, pri c. kr. ministerstvih za poljedelstvo in finance vnovič prositi, da se bo čista, nedenaturirana sol oddajala po vseh delih dežele po enaki ceni.

Deželni odbor poroča o nezgodah, ki so nastale l. 1899. pri cepljenju proti šumečim bulam. S pridržkom, če se bode oddajalo zanesljivo cepivo, postavilo se je v nadaljevanje cepljenja za l. 1899. v proračun 1000 gld. Ako se bode letošnje cepljenje proti šumečim bulam dobro sponeslo, se deželni odbor naroči, takoj potrebno ukreniti, da bode v prihodnjem zasedanju deželnega zbora s konkretnimi predlogi zastran ustanovitve zavarovanja proti nezgodam vsled šumečih bul stopil pred zbornico. Nadalje se je deželni odbor naročilo, vršiti uvodne pozvedbe zastran ustanovitve okrajnih zavarovalnic za živino in sestaviti statut po načelu vzajemnosti in ozir jemaje na morebitno združbo teh okrajnih društev za živinsko zavarovanje v deželno zvezo ter o tej zadevi poročati v prihodnjem zasedanju.

Ustanovitev živinskih zadrug in bikovzdržnih zadrug vzame se zadovoljivo na znanje, in deželni odbor se naroči, da izpodbuja in podpira ustanavljanje takih zadrug, kakor tudi sirotkarskih zadrug, ter da pri c. kr. vladi vložijo vnovič nujno prošnjo, naj bi to podjetje pospeševala z izdatno subvencijo. Za ustanavljanje in

podpiranje živinorejskih in bikovzdržnih zadrug iz deželnih sredstev se postavi v proračun 5000 gld. Nadalje se deželni odbor pooblasti, da če potreba, za nadaljni razvoj, posvet in nadzorovanje živinorejskih zadrug, kakor tudi za ustanavljanje sirotkarskih zadrug, naposled za potovalna predavanja začasno namesti strokovno izobraženo osebo kot potovalnega učitelja za Gorenjo Štajersko.

Društvu za rejo pingavskega goveda na Štajerskem se dovoli subvencija 500 gld.

Zastran ustanovitve šole za živinsko zdravništvo se deželni odbor naroči, da stopi vnovič s c. kr. vlado v razgovor.

Deželni odbor se naroči, da deluje za odstranitev zaprek v živinskem prometu, zlasti da upliva pri c. kr. vladi na to, da zapore celih kronovin med seboj v bodoče ne bodo odredila politična deželna oblastva, temveč ministerstvo, in da se bo zatros živinokužnih boleznih iz Ogerske izdatneje odvrčal nego dosihmal.

Poslanec prelat Karlon podal je interpelacijo do c. kr. namestnika zastran zdravljenja nekužno bolanih živali po izkušencih, ki niso izprašani in oblastveno nameščeni živinozdravniki.

II. Druge panoge živaloreje.

C. kr. družbi za deželno konjerejo dovolila se je subvencija 3500 gld., dirjalnim društvom v Gradcu, Mariboru in Ljutomeru po 100 gld.

Štajerskemu perutninarskemu društvu dovolila se je subvencija 100 gld., istotako tudi čebelar-skemu društvu.

Deželni odbor poroča, da se bo nadaljevala akcija, katero je leta 1896 kmetijska družba pričela v povzdigo svinjereje. Od leta 1896. do konca 1898. oddalo se je 321 angleških mrjascev in mrjaščekov in ustanovilo 10 rejališč, za kar so se pobirale od države in dežele vsako leto dovoljene subvencije po 2000 gld.; za 1899. l. privolil se je jednaki znesek. Za varstveno cepljenje svinj proti rudečici dovoljenih je bilo 200 gld.

III. Sadjarstvo in vinarstvo.

Po naročilu deželnega zbora v prejšnjem zasedanju je deželni odbor l. 1898. sklical enketo v pretresovanje naredeb, ki bi se naj ukrenile proti vsem škodljivcem v sadjarstvu in vinarstvu iz rastlinstva in živalstva. Složna je bila enketa gledé škodljivcev in sredstev za njih pokončevanje, ter sklenilo se je, da se ljudstvu v pouk dajo spisati in razdeliti lahko umljive knjižice. Vprašanje, ali bi se naj potom zakonodajstva uvedlo prisilno zatiranje škodljivcev, je večina enquete odklonila. Deželni zbor je sklenil, deželnemu odboru naročiti: 1. okrajne zastope in občine opomniti na zakon z dne 10. grudna 1868, zlasti na lovljenje pomladnega (rujavega) hrošča, ter taiste napotiti, da name-nijo nagrade za pokončevanje pomladnega hrošča. 2. nemudoma razširiti poučljive spise, in ako bi

takih še ne bilo, pospešiti njih izdajo; 3. deželnemu odboru podrejenem strokovnim služnikom ukazati, da delajo zabeležke o prikazanju škodljivcev, izvršenem pokončevanju in uspehu po deželnem odboru izdanih poukov, ter koncem leta o tem poročati.

Predlog poslanca Kurz, naj bi se otroci na kmetih ob fakih dneh, ko pomladni hrošči letajo, predpoludne šolskega pouka oprostili, da bi se udeležili pobiranja hroščev, ni bil sprejet.

V prid sadjarstvu se je za 2 popotovalna učitelja in prirejanje tečajev za izkoriščevanje sadja 2800 gld. postavilo v proračun. Cesarjevič Rudolfovemu sadjarskemu društvu v Št. Jurji se je privolila subvencija 600 gld., sadjarskemu društvu v Gradcu za sadno izkoriščevalnico pa 1700 goldinarjev.

Po predlogu poslanca Mayr se je deželnemu odboru naročilo, pri c. kr. vladi nujno uplivati na to, da se v odvrnitev zatrosa San-José-ovega kaparja in na varstvo domačega sadjarstva čisto prepove uvažanje svežega sadja iz Amerike.

Zastran streljanja proti toči je deželni odbor odredil in podpiral praktične poskuse in znanstvene študije, tudi učitelje je naprosil, da poročajo o toči. Smodnik od-dajalo je c. kr. državno vojno mi-nisterstvo po znižani ceni 38 kr. kila, in prejelo se je l. 1898. za 8308 gld. smodnika za streljanje proti toči. Za leto 1899 privolilo se je v praktične in znanstvene

poskuse gledé streljanje proti nevihti 1500 gl. Vinarskemu društvu v Radgoni dovoljenih je bilo 300 gld. za napravo strelnih postaj.

Po predlogu deželnega odbora se ustanovi služba deželnega vinarskega in sadjarskega komisarja, in to službo podeli deželni odbor dosedanjemu strokovnemu učitelju na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru, Antonu Stiegler.

Deželnemu odboru se naroči, da zastran naprave deželnih drevesnic še nadalje pozveduje in v prihodnjem zasedanju poroča, eventualno da stavi nasvete; taisti se tudi pooblasti, da v slučaju ugodnega uspeha teh poizvedovanj že letos začne s potrebnimi deli za napravo deželne drevesnice v obsegu 4—5 hektarov.

Deželni odbor je natančno poročal o svojem delovanju v zadevi vinarske akcije v deželi, kakor tudi o zvršeni ustanovi vinarskega zaklada. Deželni zbor sklenil je o délovnem poročilu deželnega odbora sledeče: Odobri se zakup minoritskemu konventu v Ptuj pripadajočega zemljišča, kakor tudi prikup nekega zemljišča k deželnemu posestvu v Sreberniku za nasad matičnih vinogradov; v tisti namen odobri se tudi nameravana naprava nadaljnega nasada v celjskem okraju, potem tudi nameravana naprava vzornega vinograda blizu Vojnika. Zastran subvencioniranih zasebnih nasadov sklenejo se določna vodila, po katerih bode zanaprej postopati. Izid viničarskih tečajev vzame se

zadovoljivo na znanje, in Štajerski hranilnici se za vnovično pospeševanje teh zavodov izreče zahvala deželnega zbora. Odobri se, da se neimovitim vinogradnikom za leto 1899. na neobrestnih posojilih izda znesek največ 50.000 gld., to je, če se bo država udeležila te akcije z enakim zneskom. Ta posojila je za l. 1899. dajati posebno potrebnim vinogradnikom v ptujskem okolišu, pri čemer tudi prosilcev iz mest in trgov, če so potrebni, načelno ni izključiti.

Po nasvetu poslanca Dra. Rozine se deželnemu odboru naroči, da začetkom leta 1900 ustanovi v ljutomerskem okraju viničarsko šolo s tečaji navadnega trajanja.

Deželni zbor sklene, da se iz vinarskega zaklada nakupi 100 Stiegler-jevih tabel (50 nemških in 50 slovenskih), in da jih deželni odbor dogovorno s c. kr. kmetijsko družbo razdeli.

IV. Lov.

V prejšnjem zasedanju deželnega zbora sklenjeni zakon zastran prepovedanega časa za lov divjačine in preuredbe posameznih, lovstvo zadevajočih zakonskih določil in ukazov, zadobil je najviše potrdilo.

V tem zasedanju sklenil je deželni zbor, naročiti deželnemu odboru, da neprestano obrača svojo pozornost na vedno še v nekterih krajih se nahajajoče preveliko varstvo velike divjačine, zlasti tudi, da pri c. kr. namestniji upli-va na to, da se postopanje v za-

devah povračila škode, storjene po lovu in divjačini, kar najbolj pospeši, in da pri vsaki priložnosti odločno zastopa korist živinorejcev; naposled, da v prihodnjem zasedanju poroča, koliko občin je tirjalo odpravo prepovedanega lovskega časa za zajce in kolikim se je to pripoznalo, dalje koliko občin zamore v zmislu zakona zahtevati odpravo prepovedanega lovskega časa za zajce.

Tudi se je sprejel načrt zakona, po katerem se morejo občinam pripadajoče lovske pravice v zakup dati tako nerazdeljeno za celi okoliš selske občine, kakor tudi za eno ali več katasterskih občin posebej.

V. Gozdarstvo.

V prejšnjem zasedanju deželnega zbora sklenjen zakon zastran nekterih naredeb na varstvo gozdov zadobil je najviše potrdilo.

Deželni zbor sklenil je v tem zasedanju, deželnemu odboru naročiti, pri c. kr. vladi uplivati na to, da se bo državno gozdarsko osobje pri politični upravi v deželi znatno pomnožilo.

Štajerskemu gozdarskemu društvu se dovoli subvencija 500 gld.

Ozirajoč se na ukrepe v prejšnjem zasedanju zastran dogajajočih se neprilik pri vrejenih gozdnih in pašnih služnostih v Aniški dolini naročil je deželni zbor v tem zasedanju deželnemu odboru, da izid pozvedeb naznani deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju, ter da poroča, ali so bile ktere težave, ki so se pojavile pri

izvrševanju medsebojnih pravic in dolžnosti, morda z lepa poravnane. Kmetskemu ljudstvu naj bi se tudi potom okrajnih zastopov naznanilo in pojasnilo, da je deželni odbor pripravljen, take poravnave z lepa izpeljati.

VI. Ribarstvo.

Deželni odbor predložil je deželnemu zboru načrt ribarskega zakona za Štajersko. Deželni zbor je sklenil, da predloge to pot ne bo pretresoval, marveč jo vrnil deželnemu odboru z naročilom, načrt predelati tako, da bode obseg lovskih okrajev in njih razmerje k občinskim in okrajnim mejam v tistem natančneje določen, ter da bodo določila zastran odkupa ribolovnih pravic tako sestavljena, da bode pridobitev ribolovnih pravic občinam in okrajem kolikor mogoče olajšana. Tudi se je deželnemu odboru naročilo, od onih dežel, v katerih taki ribarski zakoni že obstojé, pozvedeti v tej zadevi mnenje o pridobljenih izkušnjah, ter v prihodnjem zasedanju o tem poročati.

Za povzdigo ribištva se je za l. 1899. dovolil znesek 154 gld.

VII. Pouk v kmetijstvu.

Poročilo deželnega odbora o deželni poljedelski šoli v Grottenhofu tako zastran pouka kakor tudi zastran gospodarskega oskrbovanja je deželni zbor vzel prav zadovoljivo na znanje. Veseljivo je, da se je število prostih mest pomnožilo, ker je razen deželskih prostih mest ustanovila jih štajerska hranilnica še

6 in okraji 19. Novo šolsko poslopje se je popolnoma obneslo.

Na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru je deželni odbor za umrlim ravnateljem Kalmann namestil učitelja Zweifler od vinarske šole v Geisenheimu ob Renu kot ravnatelja. Dosedanjega učitelja Stiegler se je moglo na tem zavodu odslej pogrešati, in deželni odbor imenoval ga je vinarskim komisarjem. Prehranitev učencev se bode znanprej preskrbela v lastni režiji. Tudi na tem zavodu je zdaj razen deželskih prostih mest še ena državna ustanova, štiri od štaj. hranilnice, ena arveške hranilnice in 3½ od okrajev.

Kmetijsko-kemični preskušališči v Gradcu in Mariboru kažeta veseljiv naraščaj svojega delovanja, in ljudstvo se ju vedno bolj poslužuje, iz česar je spoznati, da se pri kmečkem ljudstvu vedno bolj probuja razumevanje in zanimanje za namere in koristi teh zavodov. Preskušališče v Gradcu se je naročilo pripravljanje bacilov mišjega legarja; narejanje in oddaja čisto vzgojenih vinskih droži se bode nadaljevala; nakup travnega semena za štajerske kmetovalce začel se je posredovati. Preskušališče v Mariboru posredovalo je nakup umetnih gnojil.

Gledé gospodarstva Oberhof-Buchau zadobili so občeno priznanje zlasti prirejani tečajji za strežbo živini in sirarstvo. Deželni zbor sklene: Izreče se želja, da se brez dovoljenja deželnega zbora

ne izvršijo nikake veče zgradbe in investicije in da se sploh pri vsem gospodarstvu postopa kar najbolj varčno, ter da se dotlé, dokler se ne zadobé nadaljne izkušnje o napredku in prospehu tega podjetja, ne delajo veči potroški za investicije. Deželnemu odboru se dalje naroči, da obrača na prirejanje kmetijskih tečajev na Oberhofu vedno večo pozornost v tem zmyslu, da bodo ti tečajji zmerom širšim krogom kmečkega ljudstva pristopni, in se bodo vršili za kmete umljivim in primernim načinom.

Delovanje potovalnih učiteljev Jelovšek, Grössbauer, Belé, Dr. Schuppli, kakor tudi kulturnega inženirja Simony vzame ze zadovoljivo na znanje. V tem letu vršil se je drenažni tečaj v Krieglachu za izobraževanje sposobnih delavcev za drenažo.

Deželni odbor se je pooblastil, da, če potrebno, namesti za Gornji Štajer posebnega potovalnega učitelja za živinorejo in mlekarstvo.

Poročilo deželnega odbora o deželnem podkovskem in živinozdravilnem zavodu kaže redno poslovanje tega koristnega, deželi malo stroškov povzročujočega zavoda. Deželnemu odboru se je naročilo, prizadevati si, da se ustanovi na Štajerskem šola za živinsko zdravništvo, v tej zadevi s c. kr. vlado vršiti potrebne razprave in v prihodnjem zasedanju staviti o tem nasvete.

Deželno gozdarsko učilišče v Brucku ob Muri se letos še ne more odpreti, ker razprave s c. kr.

vlado zastran organizacijskega ustanovila in učnega načrta še niso do konca dognane.

O viničarskih šolah poročalo se je zgoraj v odstavku o sadjarstvu in vinarstvu. (Konec sledi.)

Razne reči.

Ribarstvo kot postranski posel kmetijstva.

Spisal Krakofžik, učitelj na poljedelski šoli v Grottenhofu.

(Nadaljevanje in konec.)

V.

Za umetno ribarstvo potrebna je najpred čista, zraka bogata, brzo tekoča voda (potok, studenec), ki ne zmrzne. Toplina je le toliko važna, ker razvoj iker in ribic ali pospešuje, ali zadržuje. Čim mrzlejša je voda, tem dalje potrebuje ikra, da se iz nje izvali ribica, toliko pozneje se lahko zgodi nasajanje, namreč še le ob času, ko se more mlada ribica, ne da bi jo bilo treba poprej ali pozneje umetno hraniti, takoj izročiti prosti vodi, nasadnemu jarku ali ribniku.

Zastran razvoja velja n. pr. za našo potočno postrv približno sledeče:

Očesca se prikažejo na ikrah:

ob 2 ^o R. v	109	dneh
„ 4 ^o R. v	55	„
„ 6 ^o R. v	36	„
„ 8 ^o R. v	27	„

Ribice izlezejo:

ob 2 ^o R. v	91	dneh
„ 4 ^o R. v	46	„
„ 6 ^o R. v	30	„
„ 8 ^o R. v	23	„

Rumenjačni mehurček izgine

ob 2° R. v 77 dneh

„ 4° R. v 42 „

„ 6° R. v 34 „

„ 8° R. v 23 „

Vež razvoj traja torej:

ob 2° R. 277 dni

„ 4° R. 143 „

„ 6° R. 100 „

„ 8° R. 80 „

Tako se more n. pr., ako smo zdrstitev sredi novembra opravili, nasajanje (v vodo s 4° R.) zgoditi potem koncem marcija, torej ob času, v katerem se vsled večje vodne topline nižje živalstvo proste vode že naglo razmnožuje in najdejo mlade ribice obilo hrane.

Pripomnimo še, da daje mrzlejša voda čvrsto zalego.

Za umetno izvalitev iker treba je imeti tudi valilnico, to je dobro zagoščen lesen zaboj, ki je za malo ribarstvo dosti velik, ako meri 1 m dolžine, 40 cm širine in 20 cm notranje višine, do 15 cm z vodo napolnjen zadostuje za 4—6000 ribjih jajec. V zaboj se nasiplje 5 cm visoko debelega in čisto opr-

nega peska, ali se pa založi z rešetkami iz pocinkane železne žice, steklenih palčic, lesenih palčic, vsaka rešetka odmerjena za 2000 jajec, in se more narediti s pokrovom za prosto vodo ali s krovno deščico za zaprte prostore.

Vselej pa se priporoča, da se voda za valenje poprej napelje čez kremenino, da se tam preceja in se očisti blata in rastlinskih tvarin. Dobro je tudi, da pustimo vodo z nekolike višine v valilnico padati, oziroma, da jo s priprostim razdelivcem napeljamo vanjo v tenkih curkih, ker ima potem več zraka v sebi.

Taka valilnica je tudi letos razstavljena v deželni poljedelski šoli v Grottenhofu, ustreza popolnoma svojemu namenu in se naredi skoro brez stroškov.

Odmrle ikre odstranijo se s kleščicami (pinceto) iz medne pločevine, štejejo se ikre s sitasto žlico ali glavničkom, uporne živali se polovijo z leverjem, ki ima vsločeno cev in mrežico iz pajčolana, naposled je treba še nekaj gosjih ali vranjih peres in ploske sklede, to so reči, ki vse skupaj še 3 gld. ne stanejo.

VI.

Radi popolnosti izpregovorimo zdaj nekoliko besedij o zdrstitvi, dasi še enkrat naglašamo, da je pri tem pol ure prakse več vredno, nego najboljši pouk. Nekoliko rudečkasta spolovila, ki so pri ikrnici v obliki polumeseca napeta, pri mlečnjaku prav tako vglobljena, kakor tudi bolj živa telesna

barva, zlasti na trebušni strani (rumena, pomarančasta ali rudeča kakor opeka) so izvedencu zunanja znamenja ikrne zrelosti, in ako le potiplje, ali so ikre še trde, ali če že posamično leže, takoj spozna, je li že prišel pravi čas za zdrstitev ali ne. Zrele ikrnice treba se je samo dotakniti, mlečnjaka le rahlo stiskati, bolj gladiti nego stiskati, in že dasta rodilne tvari od sebe. Nikoli pa se naj ne dela siloma. V takem slučaju je boljše 2—3 dni počakati in potem ribe zopet gledé zrelosti pregledati.

Za zdrstitev male ribe je dosti ena oseba, ki jo z levo roko, najboljše z ruto prime zadej glave tako, da ostanejo prsne plavute proste, potem pa jo previdno gladi, da izpušča ikre v čisto skledo. Ko so na ta način več ikrnica ikre odzete, postopa se prav tako z 1—2 mlečjakoma; mala žlica mleka zadostuje za srednje veliko skledo jajec. Pri nekoliko večih ribah opravljata dva človeka to delo tako, da eden drži glavo in opravlja zdrstitev, drugi pa z ruto drži rep. Če ribe močno bijejo in zmigujejo, je dobro pustiti jih, da se nekoliko utrudijo. Vsekakor pa se naj ribe ne prijemljejo okrutno, da se jim ne poškoduje sluznica, ki ribo odeva, zlasti če gre za dragocene matrne ribe, katerih ne bi radi zgubili. Ko so ikre z mlekom združene, premešamo oboje previdno z mehkim koncem peresa, ali s stekleno palčico, najboljše pa s prstom. Čez kakih pet minut prilijemo oprezno

take vode, v kakršni se bodo pozneje ikre valile, spiramo jih potem, dokler ne odteka čista voda, potlej pa jih spravimo v že pripravljeno valilnico ter jih s peresom razdelimo na tenke plasti. Z golo roko se ikre odslej ne smejo več prijemat, ako pa jih treba spraviti morebiti na drugo mesto, mora se to storiti z leverjem in mehkim peresom.

VII.

Že čez malo minut po oploditvi postanejo s prva gubave ikre polne in napete. Zdrave ikre od potočne postrvi so medlo voščeno rumene, od lipana čisto voščeno rumene, od ameriške šarenke pomarančansto rumene, od kalifornske mavrične postrvi opekasto rudeče barve, pa tudi po debelosti jih je lahko razločevati: lipanove ikre so najdrobnejše, potem sledé postrvine, od šarenke in mavričanke so ikre jednake, pa najdebelejše, ni pa jih mogoče med seboj zamenjati, kajti šarenke se drstijo že v jeseni, istočasno s postrvijo, dočim se drstijo mavričanke, postrvi in lipani v pomladi.

Potem ko so ikre vložene, treba je vsak dan valilnico pregledovati in odstranjevati bolne, oziroma odmrle ikre, katere se lahko spoznajo po mlekobeli barvi, snažiti valilnico, odvrčati presvetlo solnčno svetlobo, v koji namen se okna vališča zavesijo ali z belo barvo pomažejo, ali pa ikre pokrijejo, kakor tudi varovati jih sunkov, stresanja in premešavanja, naposled odvrčati ikro-

jedne živali, n. pr. vodne rovke, hrošče potapljalce, vodne stenice, žabe, vodomce, povodne kose i. t. d. Oplodbo je s prva mogoče spoznati le skozi drobnogled.

Kakoršna je pač toplina vode, pokažejo se potem na ikrah očesca, in v dobi 10 do 16 dni so jajca zdaj manj občutljiva ter pripravna za razpošiljanje. Zatem postaja jajčna mrena vsled hitrejšega razvoja čim dalje bolj napeta, sunki in stresanje, kakor tudi gorkota pa lahko prouzroči, da tiste pred časom počí.

VIII.

Razpošiljajo se ikre navadno v z mušlinom prepreženih okvirčkih z vložki od vate. Majhen, na dnu luknjičast zabojček, napolnjen z ledom, ki je na oreh debele kosce razsekan, daje potrebno vlago in ohrani ikre hladne. Okvirčki z ikrami in zabojček z ledom, dobro v vato in pergamentni papir zaviti, se vložijo v večí zaboj in se z ovsnimi plevami zapažijo, pokrov na zaboju pa je najbolje pritrditi z vijaki, ter označevati ga z „rudečim lososom“ in opazko: „Ribja jajca, varovati toplote, sunkov i. dr.“

Tako shranjene, prebijejo ikre brez škode večdnevni transport. Ko dospe zaboj na kraj namembe, odpre se oprezno in pusti več ur stati v hladnem prostoru, potem se zavitek in zabojček z ledom odstrani in še z vato pokrite ikre se z vodo na lahko pol ure poškrapljejo, da se privadijo.

Potem zvrnemo okvirčke in spravimo ikre s pomočjo mehkega

peresa, ne da bi se jih z roko dotaknili, v valilnico in odstranimo znabitne bolne ikre s kleščicami.

Zdaj je na ikrah lahko opazovati hitrejši razvoj, in od toplote vode je zavisno, da se prej ali pozneje izvalé mlade ribice.

IX.

Hkrati je v dozdam tihej valilnici vse živo. Najprej posamično, potem v velikem številu in naposled zopet posamično prikažejo se davno pričakovane, steklenobarvne, komaj za ovseno zrno velike živalice.

Vsled težkega rumenjačnega mehurčka, ki daje ribicam v prvi dobi hrano, so spočetka prav okorne in ležijo več dni kakor mrtve na dnu. Ribice, ki so se nazadnje izvalile, navadno poginejo. Od ikre ostanéjo le kožice in luščine, ki se morajo odstraniti na ta način, da se previdno zmešajo in potem z gosto mrežico, sitom ali ploskim pladnikom posnamejo. Mrtve ribice, katere je lahko spoznati, treba je z leverjem kar najhitreje odstraniti, da ne obolijo še zdrave ribice.

Ako imamo v valilnici raznovrstne ikre, potem je treba valilnico pregraditi z omrežjem, da dobimo nepomešano zalego, in zlasti v poznejšem času, ko rumenjačni mehurček že gine, da morebiti še neizvaljene ikre drugih salmonidov obvarujemo malih sladkosnedežev.

Da mora biti to omrežje narajeno tudi iz tvarine, ki ne rjavi, in da mora dobro zapirati, bode le mimogredé omenjeno. Izlezle

ribice ljubijo temoto in se po kotih valilnice stiskajo, kakor čebele v panju. Ako oken na vališču ni lahko zavesiti, tedaj se priporoča, valilnico pokriti popolnoma ali deloma.

Spočetka prav okorne živali postajajo, čim bolj jim rumenjačni mehurček gine tem gibkejše in urniše, s prva črne oči dobijo rumeni obroček, kakor steklo svetlo, prosojno telo dobi obliko in barvo dotične ribje vrste. V dobi rumenjačnega mehurčka je kakor prej snažnost prva, obilniši dotok vode druga potrebnost.

X.

Kmalu potem ko je zginil rumenjačni mehurček (ako je že primeren čas za to) začnemo nasajati v zavarovane stranske toke in jarke proste vode ali v to pripravljene nasadne jarke in nasadne ribnike. Ako pa se je mlada ribica vsled prevelike vodne toplote poprej razvila, kakor je pravi čas za nasajanje na prosto, tedaj ni drugače pomagati, kakor da ob največi snažnosti v valilnici, ali boljše v posebni posodi krmimo z jajčjim rumenjacom, ostrganim mesom, telečjimim možgani, jetrami ali drugače pripravljeno mesno mlevko dotlé, da je nasajanje na prosto mogoče. Nekaj ribic se tu tudi ob največi skrbnosti pogubi. Nasajati je najboljše zjutraj ali zvečer v malih partijah na zavarovanih mestih prostih tokov, dobro je, če se začne v zgornjem teku in če se valilna voda poprej pomeša z rečno vodo. Nasajanje

v malih partijah priporočno je radi tega, ker v valilnici izgojene živalice s prva rade v tropah skupaj ostanejo, se šele čez nekaj dni razidejo in jih v tem času lahko roparske ribe ali drugi sovražniki požro. Ako je mogoče zalego izpustiti v z rešetko pregrajene in poprej roparske svojati očiščene stranske toke ali jarke, je toliko bolje. Čez nekoliko dni se potem rešetka zjutraj odstrani, zvečer pa zopet vtakne, da se ribice polagoma izpuste v prosto vodo.

Najzanesljiviše in z najmanjšimi izgubami združeno je seveda nasajanje ribje zalege v posebne, z vodnimi rastlinami, zlasti z vodno krešo bogato obrastene in raznovrstnih skrivališč polne jarke, ali v bolj ozke in ne pregloboke (60—80 *cm.*) jarkom podobne in nalašč v ta namen pripravljene ribnike, v kojih tako kakor tudi v jarkih je mogoče mlade ribice z nalašč vzgojenim nižjim živalstvom ali nadomestno hrano izrediti v zale letnice. Ako se razpošiljajo mlade ribe, se to ne sme zgoditi brez spremstva.

XI.

S tem smo v velikem obrisu opisali ravnanje pri tako zvanem

umetnem ribarstvu ter oznamovali naloge ribarjeve v dobavo nasadne zalege za naše opustošeno vodovje, setev je opravljena, in žetev tudi ne bo izostala, ako zna ribar varovati svoje vodovje. Seveda, tudi slabi uspehi tukaj niso izključeni, zlasti v prvih letih ne. Ali, kateri kmet bo pa pustil svojo njivo zanaprej neobdelano, če mu eden- ali dvakrat ni dala tolikega pridelka, kakor si ga je za svoje delo in trud nadejal.

Rad in z veseljem se spominjam onih lepih, čeprav trudapolnih dni, katere sem prebil pri očaku ondotnih ribarjev, pri Hans Köttlu v Redl - Zipfu v okraju Vöcklabruck na Gornjem Avstrijskem. Tamkaj ni najti več zane-marjenih vodâ, na malem prostoru služi nad 1000 ribnikov skoro izključno le reji plemenitih rib, v nad 20 večih in manjših zavodih za ribjo gojo se vsako leto na milijone ribic izvali, ter delavno okrajno ribarsko društvo samo šteje več poslujočih društvenikov, kakor ima naše domače deželno ribarsko društvo, žalibog, društvenikov sploh.

Zdi se mi, da pogreša naša Štajerska tudi takega „Hans Köttl-a“, ki bi pričel delo.

O zatiranju krompirjeve bolezni.

V zadnjem času zatira se po raznih krajih tudi krompirjeva glivica (*Phytophthora infestans de By*) z dobrim uspehom na ta način, da škropijo cimo z raztopino bakrene galice in apna.

Od mnogobrojnih takih poskusov omenimo le sledeče:

Steglich v Draždanah je dobil ob poskusnem nasadu na vsakih 50 kvadratmetrih od posamnih vrst, na primer „saksonske

čebule“, neškropljeno 50 kg, poštropljeno 76 kg, od vrste „Magnum bonum“ neškropljeno 91·2 kg, poštropljeno 100 kg.

Petermann v Gemblouxu dobil je neškropljeno 46·37 kg, škropljeno 54·44 kg in je bilo med neškropljenim krompirjem bolnih gomoljev 11·3 do 13·8 %, med škropljenim 5·5 %.

Marek v Kraljevcu je pri 50 različnih vrstah s škropljenjem dosegel za 30 do 50 % veči pridelek.

Pri Sempolovski-ovih poskusih je bilo med neškropljenim krompirjem 15·5 % in med škropljenim samo 1·5 % bolnih gomoljev.

Z ozirom na ugodne te uspehe je c. kr. kmetijska družba na Dunaju po nasvetu podpisanega sklenila, izposlovati primerno državno, odnosno deželno subvencijo, da bo mogoče tistim kmetijskim društvom in skupščinam, ki nameravajo krompirjevo bolezen po predpisih zatirati, po znižani ceni preskrbeti potrebno bakreno galico in škropilnice za peronosporo, prav tako kakor pri obsežnem zatiranju peronospore v vinogradih.

Pri takem zatiranju ravnati se je po sledečih predpisih in izkušnjah:

1. Za napravo tekočine vzame se 2 kg bakrene galice, 2 kg živega apna na 100 litrov vode.

V ta namen imej pripravljeni dve leseni posodi (najboljši so dobro očedeni stari sodi od petroleja). V eno vlij 50 litrov vode in obesi vanjo 2 kg bakrene galice v vrečici iz gostopetljaste pletenine tako, da je za nekoliko

prstov široko v vodi. Čez noč je galica popolnoma raztopljena.

V drugi posodi se 2 kg apna ugasita s 50 litri vode in potem belež skozi gostopetljasto sito vlije v raztopino bakrene galice, ne pa nasprotno.

Na ta način pripravljena raztopina mora biti čista trdnih primesi, sicer se škropilnica zamaši.

2. S škropljenjem se ne sme čakati, da bi bila krompirjevka (cima) popolnoma razvita in da bi se morebiti že bolezen kazala, marveč s tistim se mora navadno pričeti, ako je krompirjevka do dve tretjini razvita; najzanesljiviše je dvo- do trikratno škropljenje, in sicer sredi junija, ozir. sredi julija in sredi avgusta.

3. Za 1 oral zadostuje ob enkratnem škropljenju 500 litrov razmake, to je 10 kg bakrene galice in 10 kg apna, torej za trikratno škropljenje 30 kg bakrene galice in 30 kg apna.

4. Škropi se ob suhem vremenu deloma s prenosnimi, deloma prevoznimi škropilnicami za peronosporo, takimi, kakor so bile opisane v prejšnjem spisu (o pokončevanju njivske redkve).

5. Delo je skoro takšno kakor pri pokončevanju njivske redkve, eden moški delavec poškropi na dan približno 1½ oral s prenosno škropilnico.

Seveda škropljenje krompirjevke ni tako zanesljivega učinka kakor je škropljenje trt zoper peronosporo, ker se krompirjeva glivica zamore dalje razvijati tudi na gomoljih v zemlji.

Vrh tega povzročujejo gnitje krompirjevih gomoljev v zemlji in na kupu še razni drugi škodljivci, zoper katere še zdaj nimamo izdatnih sredstev.

Kar se more v tem oziru storiti, je samo to, da se pri spravljajanju nagniti krompir ne pušča v zemlji, kakor se dostikrat zgodi, ker tak bolni krompir potem razširja bolezen, dalje se naj pazi, da se zdravi gomolji pri izkopavanju ne poškodujejo, ker otiski in rane začno najprej gniti. Prezimuje pa se naj semenski krompir v kolikor mogoče suhih prostorih.

Naposled se more škoda odvrniti tudi s tem, da izberemo primerno vrsto in pripravna tla. Tako je znano, da je n. pr. krompir *Magnum bonum* posebno odporen in da so rane krompirjeve vrste, med katere spada največ našega jedilnega krompirja, zelo občutljive proti gnilobi.

Teška mokra tla, vlažne lege in mokro poletje pospešujejo razvoj glivice. V peščenih zemljah krompir manj gnije.

Na Dunaju, maja meseca 1899. l.

C. kr. ravnatelj:

Dr. Teodor vitez pl. Weinzierl.

Zelo praktična iznajdba

za sadjarja je sadni trgač, ki ga je prav bistroumno ustrojil gospod Franc Kleindienst pri sv. Stefanu in ki je vsled sila praktične priročnosti menda edina taka priprava. S tem sadnim trgačem lahko vsakdo brezvarno obira ne le jabolka, temveč tudi rahlo sadje, kakor: hruške, breskve, marelice i. dr., naj visi še na tako težko dosegljivem kraju, brez lestve.

Najimenejši deli tega patentovanega sadnega trgača sta dve raztezni kاپici iz klobučevine, ki sta razpeti na obroče iz železne žice in se po dveh jeklenih peresih samotvorno zapirata.

Cela sestava je prav lična in trpežna in se more radi svoje zelo praktične priročnosti sadjarjem, ki hočejo svoje drevje varovati in dobivati brezmadežno sadje,

kar najtopleje priporočati, zlasti ker še do danes nimamo pripravnega orodja, s katerim bi se dalo sadje s težavnih mest brezvarno dobivati.

Poslužujoč se takega patentovanega sadnega trgača ni potreba lestve, ni treba plaziti na drevje, kakor je tudi nepotrebno seboj jemati majhne košarice za obiranje, kajti na zemlji stoječ lahko vsak še tako težko dosegljiv sad primemo s samotvorno se zapirajočima kاپicama in ga odtrgamo, ne da bi drevo količkaj poškodovali, potem ga pa previdno položimo v na tleh stoječi jerbas.

Ta patentovani sadni trgač se dobi samo pri gospodu Frideriku Kappaun v Gradeu, Annenstr. 42, nasproti hotelu „Drei Raben“, in sicer v prodajalnici nezavit po

1 gld. 75 kr. ali v karton vložen po 2 gld. s poštnege urada v Gradcu. Natančno navodilo za porabo je priloženo. Prodaja se samo proti povzetju, ali če se cena naprej pošlje.

Na nevarnost krvave uši,

ki se vkljub pokončevanju vedno še bolj ali manj prikazuje, po nekterih delih dežele celo zmerom v veči množini, opozorile so že večkrat sadjarska društva in vrtnarji. Škodljivo to žuželko spoznajo lahko tudi neveščaki po njeni snežnati zunjanosti, zlasti na jablanah. Dosihmal se ji z vsemi sredstvi ni moglo priti do živega. Opozoriti pa hočemo tukaj na neko sredstvo, ki je bojda popolnoma zanesljivo po svojem učinku proti tej žuželki, kakor tudi proti listnatim ušicam, gosenicam, mravljam, pajkom, stenicam in takšnemu mrčesu, ne da bi poškodovalo rastline. Izumitelj, kateri imenuje to sredstvo „Rio“, je na zahtevanje kraljevsko pruskega ministerstva za poljedelstvo, gospo-

ščine in gozdove temu naznanil sestojne dele, in potem se je izumitelju Hermanu Tzšuke v Draždanah naročilo, da napravlja s sredstvom „Rio“ poskuse proti vedno se še nahajajoči trtni uši (najprej v Turingiji). Severno-ameriški departement za poljedelstvo v Washingtonu je po izpodbudi američanskega generalnega konzula v Draždanah prosil, da se mu dpošlje „Rio“ v pokončevanje nevarnega San Joseovega káparja in trtne uši, po odredbi poljedelskega ministerstva na Dunaju pa bo društvo za varstvo avstrijskega vinarstva v Retz-u napravljaló poskuse z „Rio“ proti trtni uši. Sredstvo je kar dobrota za sadjarstvo.

Uradne vesti.

I z k a z

o živinokužnih boleznih, ki so vladale, oziroma ponehale na Štajerskem v poročevalni dobi od 3. do 10. julija 1899.

Vladajo: 1. Garje pri konjih v občinah Schildbach (1 hlev), Wörth (2 hleva) v okraju Hartberg; Trnovec-Sela (1 hlev) v ptujskem okraju.

2. Rudečica (pereči ogenj) pri svinjah v občinah Fürstenfeld (1 hlev) v okr. Feldbach; Hofkirchen (1 hlev), sv. Janž (2 hleva) v okraju Hartberg; Fohnsdorf (2 hleva), Gaal, Šmarje (po 1 hlev) v okraju Judenburg; Trofaiach

(2 hleva) v okraju Leoben; Altenmarkt (1 hlev) v okraju Liezen; Perchan (1 hlev), Schöder (2 hleva) v okraju Murau; Zabukovje (1 hlev) v brežiškem okraju; Tregist (1 hlev) v okraju Voitsberg; Fischbach (1 hlev) v okr. Weiz; Brezno, sv. Janž na Peči (po 1 hlev) v slovenjegraškem okraju.

3. Svinjska kuga v občinah Gradec (1 hlev) v okraju mesto Gradec; Marijino Celje

(9 hlevov), Pernegg (1 hlev) v okraju Bruck ob M.: sv. Ema (1 hlev), Nesviš (2 hleva) v celjskem okraju; Metternhof (1 hlev) v okraju Deutschlandsberg; Fohnsdorf, Judenburg (po 1 hlev), Weisskirchen (2 hleva) v okraju Judenburg; sv. Mihél (1 hlev) v okr. Leoben; Traguč (1 hlev) v mariborskem okraju; Hajdina (3 hlevi), Jurvec (1 hlev), Kostrivnica (2 hleva) v ptujskem okraju; Kapele, Lastnič (po 1 hlev), sv. Peter pod sv. gorami (3 hlevi), Sedlarjevo (4 hlevi), Podčetrtek, Zakot (po 1 hlev) v brežiškem okraju; Piber (1 hlev) v okraju Voitsberg; Marenberg (5 hlevov), Šmartin

(1 hlev), Gornja Vižinga (5 hlevov) v slovenjegraškem okraju.

4. Pasja steklina pri enem psu v občini Birkfeld v okraju Weiz.

Ponehal je: 1. Mehurčkasti izpuščaj plemenskih konj v spuščalnem okolišu Hürth v radgonskem okraju.

2. Smrkavost konj v občini sv. Mihél v okraju Leoben.

2. Rudečica svinj v občinah Loka v celjskem okraju; Šmartin v slovenjegraškem okraju.

V Gradcu, 11. julija 1899.

Tržna poročila.

Tržne cene na Štajerskem, drugod v Avstriji in na Ogerskem.

Mesto	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Koruza	Proso	Ajda	Bob	Seno	Slama za posteljo	Slama za nastel	Slama za klajo	Slama sploh
	za 100 kil												
	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.
Celje	8 50	6 50	6 —	7 50	5 50	7 —	8 50	5 —	2 —	2 80	2 50	—	—
Ormož	10 —	7 90	6 50	6 80	5 50	6 —	8 —	—	—	—	—	—	—
Gradec	9 60	8 —	7 50	6 90	6 —	—	—	—	2 80	2 30	1 90	—	—
Ljubno	9 50	8 —	7 —	6 50	6 10	—	8 10	—	—	—	—	—	—
Maribor	8 20	7 —	—	6 50	5 50	6 50	7 50	8 —	2 —	2 20	1 40	—	—
Ptuj	9 35	8 40	7 25	6 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gmunden	9 —	8 68	—	7 14	6 45	—	—	—	—	—	—	—	—
Celovec	10 50	8 50	7 50	7 —	5 60	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubljana	9 30	7 40	6 10	6 20	5 60	—	—	—	—	—	—	—	—
Linc	8 80	6 89	—	5 56	4 83	—	—	—	—	—	—	—	—
Budapešt	9 75	7 75	—	6 40	5 95	—	—	—	—	—	—	—	—
Praga	9 45	7 55	—	7 55	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Salcburg	8 90	7 75	7 20	6 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vels	9 89	7 26	—	5 85	5 11	—	—	—	—	—	—	—	—
Dunaj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Graško tržno poročilo

od 8. do 14. julija 1899.

Govedina, 50 kil živa teža gld. 14 50 do 15 75; teletina 58—80 kr.; svinjetina 60—90 kr.; špeh sveži 64—72 kr.; po-vojeni 64—80 kr.; surovo maslo gld. —80 do 1 40; goveje maslo gld. 1— do 1 20; žmavec 60—68 kr. za 1 kilo.

Sejm za seno in slamo od 3. julija do 8. julija 1899. Na 82 vozeh bilo je 679 meterskih centov sena in na 39 vozeh 344 meterskih centov razne slame. Bil je slabše obiskan kakor pre-tečeni teden. Seno, sladko gld. 2 20 do gld. 2 90, kislo gld. 2 10 do gld. 2 80. Ržena slama gld. 1 55 do gld. 2—, pse-

nična slama gld. 1.50 do gld. 1.90, ovsena slama gld. 1.35 do gld. 1.40.

Živinski sejm bil je dne 13. in 14. julija 1899. Prignali so 389 volov, 84 bikov, 406 krav, 152 živih, 747 zaklanih telet, 899 svinj, 43 glav drobnice, — konj.

Prodali so na Spodnje Avstrijsko: — volov, 22 bikov, 10 krav; v gorenji Štajer: 88 volov, 5 bikov, 45 krav, — teleta; na Predarlško: 22 volov, 29 bikov, 50 krav,

13 telet; na Nemško: 6 volov, 8 bikov, 9 krav; na Švicarsko: 30 volov, 9 bikov, — telet; na Solnograško: 6 volov, — bika, 11 krav, 1 tele; na Češko: — krav.

Hmelj.

50 kilogr. Blago Žateško mestno 1898 120—125gld., deželno (okrajno) 120—125gld., deželno (okrožno) 115—120 gld.; Ošavsko rudeče 105—110 gld., zeleno 95—100 gld.

Senjmi na Štajerskem.

Brez zvezdice so navedeni letni sejmi za blago, z eno zvezdico (*) so živinski sejmi, z dvema zvezdicama (**) sejmi za blago in živino.

Dne 22. julija: Oberort v okraju Bruck; sv. Helena* v šmarskem okraju pri J.; Ivnic**; Gr. Steinbach v okraju Fürstenfeld; Köflach** v okr. Voitsberg; sv. Magdalena v okr. Hartberg; sv. Jurij* v okr. Judenburg; Unzmarkt v okr. Judenburg; Wildon**; Poljčane (senjem s ščetinovci) v mariborskem okr.; Oberwölz**; Male Rodine** v rogačkem okr.; Orešje** v brežiškem okr.; Brežice (svinjski senjem); Maribor, desni Dravski breg (senjem z govedi in konji).

Dne 23. julija: Mitterndorf v okr. Aussee.

Dne 24. julija: sv. Lamprecht v okr. Neumarkt; Čermožiše** v rogačkem okr.; Brandluken v okr. Birkfeld.

Dne 25. julija: Turnau v okraju Aflenz; Žalec** v celjskem okr.; Ilz** v okr. Fürstenfeld; Lankovic v okr. Voitsberg; Ligist** v okr. Voitsberg; Kleinalpe** v okr. Frohnleiten; Friedberg; Kaindorf** v okr. Hartberg; sv. Jakob v okr. Vorau; Lipnica**; Leoben; Lassing v okr. Rottenmann; Slov. Bistrica**; Lassnitz-Lambrecht** v okr. Murau; Kozje**.

Dne 26. julija: Šmarje v okraju Bruck; Feldbach**; sv. Ana na Aigenu v okr. Fehring; Stübinggraben v okraju Frohnleiten; Lankovic v okr. Voitsberg; Frajham** v mariborskem okr.; Turrach* v muravskem okr.; Neumarkt**; sv. Ana na Kriechenbergu v cmureškem okraju; Imeno (senjem s ščetinovci) v kozjanskem okr.; Weiz**; Teharje** v celjskem okr.; sv. Jakob v okr. Vorau; Preding** v okr. Wildon.

Dne 27. julija: Breg pri Ptuj (svinjski senjem); Gradec (senjem z govedi).

Dne 29. julija: Poljčane (senjem s ščetinovci) v mariborskem okr.; sv. Marjeta* v okr. Neumarkt; Brežice (svinjski senjem).

Dne 31. julija: sv. Jakob** v laškem okr.; Zagorje** v kozjanskem okr.; Konjice**; Klein** v arvežkem okraju; Šmartin pri Vurbergu**; Maribor ob D.; Ormož**; Gornja Kostrivnica** v rogačkem okr.; Marenberg**; Ščavnica (Stainz)*.

Dne 1. avgusta: Gleichenberg** v okraju Feldbach; Fürstenfeld (senjem s hmeljem); Gomilica** v lipniškem okr.; Scheiffing* v okr. Neumarkt; Radgona*.

Dne 2. avgusta: Bruck; Schwanberg** v okr. Deutschlandsberg; Falkenberg v okr. Irdning; Lučane (senjem z drobnico); sv. Lenart v Sl. G.**; Imeno (senjem s ščetinovci) v kozjanskem okr.; Gleinstätten* v arvežkem okr.

Dne 3. avgusta: sv. Štefan v okr. Kirchbach; Spodnja Polskava* v slovenskobistriškem okr.; Breg pri Ptuj (svinjski senjem); Gradec (senjem z govedi in konji).

Dne 4. avgusta: Spodnja Polskava v slovenskobistriškem okr. (svinjski senjem); sv. Gore** v kozjanskem okr.; Arnoče** v šoštanjskem okr.

Dne 5. avgusta: Loka** v laškem okr.; Trbovlje v laškem okr.; sv. Ožbalt v okr. Deutschlandsberg; Gnas** v okr. Feldbach; sv. Ožbalt** v okr. Oberzeiring; sv. Janž** v arvežkem okr.; sv. Miklavž v Savsalu** v lipniškem okraju; Poljčane (senjem s ščetinovci) v mariborskem okr.